

VN/33414/2024
VN/33414/2024-UM-1

27.11.2024

Puolustusvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi aluevalvontalain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 185/2024 vp); ulkoministeriön asiantuntijalausunto puolustusvaliokunnalle

Eduskunnan puolustusvaliokunta on pyytänyt ulkoministeriön asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi aluevalvontalain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 185/2024 vp).

Ulkoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ulkoministeriö puoltaa hallituksen esitystä. Ulkoministeriö on 20.8.2024 (VN/16222/2023-UM-9) lausunut luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Ulkoministeriön aiemmin esittämät huomiot on pääosin huomioitu esityksessä.

Ulkoministeriö pitää esityksen tavoitetta Suomen Nato-jäsenyyden huomioimisesta maahantuloon ja maahantulolupiin liittyvissä säännöksissä tärkeänä. Lisäksi ulkoministeriö pitää hyvänä, että ehdotetuilla säännöksillä pyritään joustavoittamaan yhteistyötä Naton jäsenvaltioiden kanssa niiden joukkojen saapuessa Suomeen, esimerkiksi harjoitustoiminnasta johtuen. Ulkoministeriö pitää samoin tavoitetta kansainvälisen avun vastaanottamiseen ja yhteistoimintaan liittyvien järjestelyjen selkeyttämistä tärkeänä. Tämä vastaisi myös kansainvälistä apua, yhteistoimintaa ja muuta kansainvälistä toimintaa koskevista päätöksenteosta annetun lain valmistelussa esillä ollutta käsitystä lupamenettelyjen soveltamisesta kyseisen lain mukaisissa avunpyyntötilanteissa ja selventäisi asian myös säädöstasolla.

Yleisesti ulkoministeriö toteaa, että Nato-jäsenyys on tiivistänyt edelleen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittista yhteistyötä Naton piirissä ja Naton jäsenvaltioiden kanssa. Hallituksen esityksessä esitetyn mukaisesti ulkoministeriö yhtyy huomioon siitä, että aluevalvonnan osalta kansainvälinen yhteistoiminta sisältää synergiaetuja. Nato-jäsenyyden mahdollistamiin liittokunnan yhteisiin, ja sen yksittäisten liittolaismaiden, suorituskykyihin tukeutumisen tehostaminen ja yhteistyön joustavoittaminen on tarkoituksenmukaista.

Sääntelytavan osalta ulkoministeriön pitää hyvänä, että esitystä on täydennetty siten, että siinä huomioitu poikkeukset, jotka johtuvat kansainvälisistä velvoitteista sekä kansainväliseen avusta ja yhteistoiminnasta. Poikkeussäännökset on esityksessä lisätty aluevalvontalain 6 ja 7 §:iin.

Kuten ulkoministeriö on esitysluonnosta koskevassaan lausunnossaan todennut, se tukee periaatteessa esitettyä tarvetta nostaa ”Pohjois-Atlantin liitto” EU:n ja kansainvälisen järjestön rinnalle aluevalvontalain 24 d §:ssä. Ulkoministeriö esitti kuitenkin lausunnossaan harkittavaksi olisiko asianmukaisempaa muuttaa aluevalvontalain 24 d §:ää vasta samassa yhteydessä mahdollisen tulevan kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain muutoksen yhteydessä, jotta kokonaisuutta käsiteltäisiin johdonmukaisesti. Lausunnossaan ulkoministeriö viittasi tältä osin hallituksen esitykseen laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi antamaansa lausuntoon VN/23232/2023-UM-39 ja uudisti siinä esitetyn näkemyksensä siitä, että kansainvälistä apua, yhteistoimintaa ja muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annettu laki sekä toimialakohtainen lainsäädäntö, jossa säädetään myös kansainvälisestä avusta ja yhteistoiminnasta, muodostavat asiallisesti tiiviissä yhteydessä toisiinsa olevan kokonaisuuden.

Lainsäädäntöneuvos

Annika Naskila

Jakelu	Eduskunnan puolustusvaliokunta
Tiedoksi	OIK-01, OIK-20, POL-10, UMI-00, VSI-00

VN/33414/2024-UM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: